

Năpârcile

Să nu se mai apere. E zădăric. Să nu se mai scuze. E inutil. E prisos sunt orice scrisori de scuze, orice tânguiri prefăcute. Căta întunecată făcută în atmosferă cea atât de luminoasă, a uita din cele mai mari sărbători ale neamului, nu se poate șterge șor. Greșeala cu greu va putea iertată și uitată.

D-r Grünstein s'a demascat. Aceasta face parte din categoria celor indivizi minoritari, ce poartă în sufletul lor clocote de ură și dispreț pentru neamul nostru, acoperite de zăbranicul iubire al unui fals sentiment de fraternitate cu locuitorii de baștină ai acestei țări.

D-r Grünstein ne insultă nealul. În fața celor ce reprezintă și conducătorii țării aceștia miștive, în fața celor ce-au înmuntat, cu riscul de a-și pierde viața, atâtea greutăți pentru ca noi să putem trăi astăzi fericiți, în fața acestor vajnici străjari țării, în fața icoanei sfinte purtate prin toate situațiile tragice în cari 800.000 de viteji au suferit martiriul, D-r Grünstein promovează pioasă amintire a eroilor neamului prin cuvinte ce ne lozesc dureros, prin fraze al căror conținut desvăluie sufletul unui revoltat împotriva românilor. Unuia cu mintea răătăcită, a unui dement în cea mai adevărată accepțiune a cuvântului.

Cuvinte jignitoare. Cuvinte provocatoare.

Au, nu doar, la Oradea, cei ce-au suferit devastările au fost provocatorii? Au doar aceștia aruncau cu pietre și în apă clocotită în tinerimea pașnică și îndonată la început?

Sunt evreii alungați din școli? Uitați-vă la școlile din orașul nostru. Sunt împiedecați evreii de a le urma?

Și la Universități spiritele s'au potolit. N'au evreii libertatea cultului, libertatea gândirii, toate drepturile politice? Și doctorul invoacă în scuzele sale imprudența și lipsa de intenție jignitoare. A d'altres.

Comunitatea israelită locală s'a desolidarizat de cele spuse de d-l doctor. Un gest frumos și patriotic.

Căci sunt și evrei cari își înțeleg rolul de români adevărați. Sunt însă și mulți „grünsteini” profanatori de manifestatii patriotice, mulți din cei ce-și transmit braznițele prin „telegraf”, mulți iarăși de teapa celor ce-ți aruncă în față moșii când le soliciți obolul pentru vre un scop filantropic (aviz d-lui avocat W.)

Aceștia ar trebui eliminați din mijlocul nostru.

Ah, șarpele încălzit la sân!

D-le D-r Grünstein, D-le D-r Grünstein, bine ar face Comunitatea de a-și trimite la o casă de sănătate, sau până atunci de a-și aplica vreo altă corecție.

D. L. STĂHIESCU

DESCĂTUSĂRI

În sfârșit, descătușarea cea mare — învierea cea sfântă — s'a produs!

...După luni și luni de trudă sbuciumată, după săptămâni întregi de viscol amestecat cu zăpadă, după zile lungi de întunecată mohorire și după alte zile de răzbunătoare înseninare, descătușarea binefăcătoare s'a făcut: lupta Primăverii cu larna s'a sfârșit... Și triumful soarelui dogoritor, asupra viforului ce încremenește seva pământului, a adus — târziu de tot anul acesta — învierea desăvârșită a Firii.

...Firea cea veșnică! Deopotrivă de veșnică și eternă cu stăpânul și făuritorul ei: Dumnezeu...

Dumnezeu atotstăpânitorul — cel care și-a sacrificat trupul vremelnic pentru răscumpărarea păcatelor de veacuri ale omenirii... pentru învierea sufletelor din bezna întinerului și pentru înălțarea lor înspre lumina eternității cerești...

Și în fiecare an, Dumnezeu, se coboară pe pământ, printre oameni, de își reînnoiește cuvântul propovăduit odinioară:

„Iubirea. Dreptatea. Adevărul.”

Căci ce altceva este această reînviere perpetuă a Firii, această renaștere și reconfortare sufletească a Primăverii, această transformare radicală a vieții, această pretutindeni descătușare ce vine, în fiecare an, odată cu sărbătorile Dumnezeirii —

cu învierea cea mare și sfântă?...

Dar armonia ritmic-universală a Firii — eternul ei exemplu de sacrificiu și biruință asupra-și, tragica viață de creștinească abnegație și desinteresare a lui Isus, reeditarea jertfelor de martir ale asceților și propovăduitorilor de cuvânt veșnic — toate, se pare că nu au găsit, nici anul acesta, răsunetul așteptat în omenire...

...Și pentru exemplificare nu trebuie să ne îndepărtăm, prea mult, de la bogata noastră experiență. Nu trebuie să ignorăm întregul tezaur de fapte și evenimente, care se'nmulțesc pe fiecare zi, aducând surprize din ce în ce mai neașteptate și mai neprevăzute.

Învierea noastră politică, înălțarea ei ideală, descătușarea din prejudecăți, nu s'a putut face...

Christosul politic — viu — nu s'a putut descătușa din mormântul păzit abil de sulașii Cezarului!

Înfrântul a rămas martir — biruitorul se crede erou... dar „pentru prima dată nu eroul, ci martirul reprezintă eflorescența cea mai pură a idealității omenesci; cel ce suferă, însă, e sfânt: și sfințenia e singura cale spre cer: ea stă înfrânt mai presus de mărimea eroică”.

C. N. TURCU

Rugăm stăruitor pe toți abonații noștri, cari nu au achitat încă infima sumă de 120 lei (sate) ori 150 lei (orașe) — costul abonamentului pe un an de zile — să binevoiască a ne o trimite, întrucât întârzierea ne va sili să nu le mai expediem ziarul.

CONȘTIINȚA NAȚIONALĂ ULTRAGIATĂ

Jertfa supremă pe altarul idealului național. de către cei mai aleși fii ai neamului românesc, a promovat — fără dorința și contribuția expresă — a unui neam asvârlit pe pământul lării noastre de diferite vânturi și din toate unghiurile lumii. — Acest neam, drept recunoștință, continuă să ne hatjocorească și să ne păteze cinstea în toate momentele și prin toate mijloacele...

De alt-fel aceasta este o însușire a rasei lui.

Iar noi, Românii, stăm pasivi și privim toate acestea ca și când ele s'ar întâmpla într-o îndepărtată lume a basmelor...

Noi am auzit sunând clopotele deșteptării naționale... am auzit corurile îngerești ce răsunau deasupra „Carpaților” cântând strigătul de eliberare al fraților asupriți... — Noi am simțit grația divină de dincolo de noaptea semănată cu stele a Sf. Mării din 1916... În acea, noapte sfântă priveam din lumea ziditorului

spre mâinile întinse ale fraților noștri de peste munți care ne cereau ajutorul.

În sufletele noastre s'a trezit atunci datoria de a ne jertfi viața pentru sufletele tulburate și chinuite...

Și, Doamne, călăuziți de dragostea creștină în lupta noastră de eliberare și unire, nu n'au ales pe nimeni, cum s'au ales în marele război la: părți sedentare, spitale, ambulanțe, administrație, dezertori și... asupritori...

De aceia noi, Românii, ne dăm bine seama de orbirea și nedreptatea cu care acest neam ne palmuește în toate momentele cu aceiași ură sadică ca și strămoșii lor în clipele dureroase ale răstignirii Mântuitorului... Continuăți-vă, Domnilor, opera sinistră de disoluție națională: istoria vă cunoaște și v'a caracterizat perfect — agenți disolvanți — Itodele acestei activități vă fac cinste! ? Cronicarii vor avea grijă să vă înregistreze ca pe niște figuri apocaliptice...

S'au poate credeți că v'am deschis

UN PRIETEN
ȘI O LECȚIE

de VASILE DORNEANU

Ziua de 27 Aprilie c., a fost o zi de sărbătoare a tuturor Românilor, pentru cari o prietenie sinceră este cea mai valoroasă bogăție pământească.

În această zi, sufletul românesc — prin somitățile sale academice — a sărbătorit la Academia Română și apoi la Fundația Universitară Carol I în prezența unei numeroase asistențe, venirea în mijlocul nostru a unui încercat prieten, în vremuri grele pentru noi și nația lui, a abatelui Zavoral.

Apocstol convins al doctrinei creștinești, Abatele Zavoral a înțeles că cea mai puternică armă a creștinismului este caritatea.

Acolo în țara lui — în Ceho-Slovacia — în timpul marelui război a fost străjer neadormit la căpătâiul răniților Români, îmbărbătând pe cei suferinzi și ușurând sfârșitul acelor, cari mureau acolo, departe, pentru o cauză, ce nu era a lor...

Acolo, la căpătâiul lor, unde făcea ca în lacrimile suferinții să strălucească diamantele speranței, Abatele Zavoral a cunoscut sufletul țărânului român, cu cele două comori ale lui: bunătatea și poezia.

De dragul acestui suflet, a învățat limba românească.

În cuvinte mișcătoare — într-o românească perfectă Abatele Zavoral ne-a evocat duiosia și dragostea, cu cari soldatul român își amintea — acolo, pe patul de suferință de țara lui, de părinți, de soție, și de gospodăria lui...

Abatele Zavoral ne-a îndemnat să

continuare pe pagina 2-a

procesul activității ce o depuneți în serviciul țării care vă apără? Nu!

Suntem în virtutea dreptului de apărare, în poziția de a ne apăra și a cere autorității în drept, aplicarea legilor cu toată severitatea contra acelor cari, veniți din toate unghiurile pământului, au crezut că România este un sat fără apărare.

De aceia ne facem datoria de Români și strigăm: Prea multă pasivitate, prea multă toleranță D-lor conducători! Nu vă gândiți prin ce clipe de durere sufletească au trecut compania de onoare și purtătorii „Drapelului” în cimitirul israelit din P. Neam? de „Ziua Eroilor”, atunci când acel doctor „clipsit de experiență și cu inspirație nefericită” prin cuvântarea sa palmea „Țara Românească” și pe conducătorii ei...?

Cum, D-lor? Drapelul nostru sub umbra căruia au fost apărați acești îndrăzneți bătători, merită această profanare?!

Scumpa noastră armată să fie astfel ofensată? ! Cerem deplină satisfacție națională! Comunicatul Epit. Com. Israelite din Piatra-N. nu ne mulțumește. — Fapta din „Ziua Eroilor” nu-i simplu incident, ci e continuarea unui program din insulte și ofense ce în chip sistematic se aduc neamului și țării noastre.

Să l se dea deplină satisfacție — conștiinței naționale ultragiata — și declarăm că nu vom înceta până când autoritatea în drept nu'și va face datoria!...

Pr. M. Gavrilescu

iubim cu toată inima sufletul acesta al țărânului român, să învățăm a-l cunoaște cu toată comoara lui de bunătate, duioșie și poezie.

Aducându-i salutul celor „mulți și mici”, căroră s'a adresat caritatea Abatelui Zavoral, Domnul Profesor Iorga și-a exprimat convingerea că poate îndemnul unui strein va fi mai eficace, decât vorbele și sfaturile apostolilor noștri—crescători ai sufletului românesc— a căror vorbe răsuna adesea în pustiu.

Scriu aceste rânduri cu convingerea că îndemnul marelui prieten, va găsi răsunet în sufletul îndrumătorilor, cari sunt în prim contact cu poporul și cei dintâi chemați să conserve și să pună în valoare bogățiile sufletului țărănesc.

Dar adesea sfatul și îndemnul nu capătă forță executivă, decât când sunt ilustrate prin exemple proprii...

Nu știu prin ce asociație, pe când ascultam cuvintele înălțătoare dela Academie, îmi veni în minte o întâmplare, care nici nu trecuse în domeniul amintirii.

Trecând prin Piața, în ziua de Dumineca Tomii—anul acesta—întâmplarea a făcut să iau parte câteva clipe la o adunare a învățătorilor din județul nostru. Doamnele și domnișoarele învățătoare în băncile din față scoteau rotocoale grațioase de fum, cari se îmbinau armonios cu bucele rețezale...

Tablou care încânta ochiul, dar... Singură tradițională cămașă națională a Domnului Mrejeriu alba puțin decorul sombru al costumelor întunecate.

Fără să vreau îmi răsuna în urechi, vorbele unui prieten din Muscel, care—odată, la un pahar de vin, vorbind—din una'n alta—îmi spusese: „Mă, pă la noi toate învățătoarele umblă cu fotă și răuri pă la poale...”

La noi...

VASILE DORNEANU

De la Ateneul Popular

Mercuri 6 Iunie ora 9 p. m. va avea loc a 20-a șezătoare a Ateneului. Va vorbi D-l Profesor Universitar M. Ralea.

Programul artistic va fi completat de D-ra Zoe Chiriță și Domnul Jenel Albu.

Prigonitii?!

Au știință și elevii școlilor primare, de istoria ceia, în care ni se spune cum un părinte obișnuia să bată câte un cui în ușa, oridecâteori copilul lui greșea.

Întâmplarea a făcut ca acest copil să cate de la o vreme numai pe calea cea bună și cuele au fost scoase. Tatăl însă a rămas tot cam supărat, căci—zicea el—cuele au fost scoase dar semnele lor se văd mereu.

Cam tot așa și cu incidentul dela cimitirul evreesc, care până în prezent n'a fost trântit urbi et orbi—more iudaico.—Nu stă poate în firea noastră să ne purtăm jalea prea departe, în țipete disperate, din cauza demnității și caracterului.

Incidentul a fost regretat de comunitatea israelită locală, îi regretăm și noi în aceeași măsură și cei puțin egal de sincere. Păcat însă că amintirea lui va rămâne pentru localnici ca semnul culeor, ca semnul unui ghimpe dureros.

Și acum ne întrebăm nedumeriți. De ce Evreii trăitori în țara noastră ne sunt adevărați martiri, oropsiți și nedreptățiți?

Nu stau ei în fruntea celor mai multe întreprinderi mari industriale, nu stăpânesc comerțul, devenit acum după război, cea mai bogată sursă de câștig, prin libertatea neîngrădită a speculei?

Porțile tuturor școlilor nu le sunt deschise, sărbătorile și repaosul sabbatic nu le sunt respectate, nu li se tolerează chiar călcarea repausului duminical—cum se poate vedea Duminecă dimineața când prăvăliile evrești sunt deschise, chipurile ca să se aerisească, iar negustorul tupit după teighea sau cu mânele în buzunar, sprijinind ușorul ușelor, adumeacă mușterii? N'au dreptul oare să mănânce carnea cea mai bună și să ne lase nouă ciosvârtele? Nu ei pompează,—stând doar în ușa prăvăliei, bătând mulțumii din palme și ostentindu-se cu câteva plecaciuni și vorbe microase, banul strâns cu muncă și sudoare de muncitorul agricol? Da, țărânul la el își descarcă punga. N'au ei oare privilegiul muncilor ușoare! Câți evrei aflați agricultori, dulgheri (nu tâmplari), lucrători ferari, salahori și servitori sau servitoare ori în alte indeletniciri de trudă biruioare! La cine află bani mulți cari, de la război încoace, se schimbă pe imobile clădite și neclădite? Cine-și poartă copiii prin străinătate la studii cu bani proprii și ajutorul statului?

Oare asta nu ne arată că cei ce

tipă ca în gură de șarpe trăesc ca în sânul lui Avraam?

Există, ce-i drept, mizerie și printr Evrei. O recunoaștem, pentru că o vedem și chiar datorită de creștini ne îndeamnă să o îndulcim pe cât posibil. Dar suferința nu-i o pacoste venită de la noi ci-i apanagiul întregii lumi. Oare suferința asta nu ia forme mult mai hidoase pentru creștinii de la mahala? Cel din urmă Evreu, de bine de rău, are o găină la foc pe Sâmbătă, se îmbracă mai acătării în zi de sărbătoare și cheamă doctorul în caz de boală. Mulți creștini însă n'au puțină să se îndulcească cu ceva mai bun în ziua Duminicii, să îmbrace un strai mai de cinstă nici să alege la doctor. Nu au cu ce. Durere deci și la acesă. Dar românul nu pune soarta asă în sarcina Evreilor, căci înțelepciunea îi spune că suferința e soarta lumii și țaria răbdării denotă caracterul.

Am spus acestea nu din resentiment—în inima celui ce scrie nu-i loc pentru ură—ci ca să arăt că fără dreptate se tângue Evreii așa amar. Și dacă coloanele acestui ziar îmi vor fi ospitaliere, voi încerca să arăt în câteva articole, cum faptele trecutului evreesc, de la noi și aiurea, nu îndreptătesc aceste pretenții.

V.

Costache

Fără titlu

În 1919. Într-o oră de matematică la clasa VI-a reală.

Liceul «Petru-Rareș».

—la să poftescă.. Bălănescu.

—Domnule profesor. vă rog mult să mă ascultați lecția viitoare.

Pe astă-zi n'am putut prepara. am fost bolnav..

—Bine.. Stai jos.. Să vină.. Bostan.

—Domnule profesor m'a durut er o masea, și ast-noapte și nu-s la curent.. Vă rog, lăsa-i-mă pe mâine.

—Bine Bostan.. Stai.. Să vie.. Filipescu.

—Domnule profesor, mi-a venit er de-acasă și n'am putut învăța. Lăsați-mă vă rog pe lecția viitoare..

În timpul acesta, Crețulescu, din fundul clasei, văzând că profesorul înșfacă numai pe cei «tari» la matematică de pe foaia întâia a catalogului unde, din nenorocire era și el și, săracul, el nu mai avea ce spune ca să scape, în scurt, își înfinge un bold în degetul arătător, scoate batista din buzunar, o punctează binișor cu sângele din deget, o pune la nas—așa fel ca să se vadă sângele—și, se ridică în picioare:

—Domnule profesor.. dați-mi voie afară.. îmi curge sânge din nas..

—Du-te Crețulescu..

Și Crețulescu, dus a fost în ora cea de matematică..

Studentii și provocatorii

PROTEST

Cercul «Petru Rareș» al studenților creștini din Județul Neamț, protestează cu ultima indignare, contra batjocorei vădit intenționată a individului D-r Grünstein care și-a permis cu un cinism revoltător să ne insulte Țara și Neamul, printr'un discurs rostit cu nerușinare în ziua Eroilor, la cimitirul Israelit, în fața Armatei și al Drapelului dus nu de forța judaică la jertfă și glorie!

În același timp, protestează contra adăncii jigniri aduse unui eminent ofițer superior din localitate, de către un alt semit—Rică Walter—prin foia de tarabă «Telega-

fui» care caută să discrediteze supremul reazim: Armata.

Studentimea atrage atenția tuturor românilor, că asemenea fapte, fac parte din sistemul de provocare practicat de pleava galițiană, atât la Oradea Mare cât și la Piatra-Neamț în atâtea ocazii.

Tot odată declară această chestiune deschisă.

Președite,

C. STAN

Secretar,
Ion Mața

Răspândiți „Avântul”

Cuvântarea ținută de d-l Leon Mrejeriu, deputat

la Serbarea „EROILOR NEAMULUI”

Frați Români,

Biserica creștină sărbătorește astăzi în zi înflorită de primăvară amintirea înălțării la cer a Mântuitorului.

După ce a statornicit temeiurile învățăturilor sale de adevăr, pace, dreptate, milă, ertare și iubire, după ce și-a pregătit apostolii pentru a propovădui aceste învățături mântuitoare, Iisus s'a înălțat, în valuri de lumină, ca un D-zeu, în locul de unde se priveghează împlinirea evangheliei sale. Învățăturile sale capătă astfel pecetea Dumnezeiască, iar împlinirea lor este privegheată, de sus, de ochiul lui D-zeu.

Prin suterintă și prin jertfă s'a înălțat, în lumină, la D-zeire, Iisus.

Pilda sa a fost urmată de zeci de mii de mucenici, cari și-au dat, bu-

curos, viața pentru apărarea credinței Eroismul mântuitorului, a trezit mii de oameni, ascunse puteri eroice.

Aceștia sunt mucenicii credinței în D-zeu, pe cari biserica îi cinstește după cuviință.

Dar viața omenească în felurile ei forme, scoate la iveală puteri eroice de pricepere, de gândire, de simțire și de înfăptuire și în alte ramuri de muncă spre binele obște. Avem atâtea jertfe săvârșite pentru progresul științei, al literelor, al artelor. Avem atâtea mucenici ai iubirii de țară și de neam. Toți aceștia au muncit au suferit și unii au murit în lupta pentru izbândă gândirii lor, menite să ajute și să înalte pe oameni. Ei s'au înălțat prin muncă și prin jertfă la deasupra noastră. Ei au sfîșit astfel opera lor și priveghează, de

acolo de sus, la continuarea ei, prin noi, urmașii lor.

Carlyle, marele filosof englez, spune că: „Eroul croește drumurile pe care umblă multă vreme omenirea.. El poate fi profet, rege, preot, poet după lumea și după timpul în care se întâmplă să trăiască. Ori ce ar face, îl face bine pentru că e în legătură cu tapta care este adevărul. Ca în suitul regelui Uridas, pe orice ar pune mâna, îl schimbă în aur”

În genere, lumea este obișnuită să dea titlul de eroi ostașilor cari, prin avântul lor, prin vitejia lor, prin puterea și înțelepciunea de a înlătura ori a învinge piedicile, și prin stăruința lor neclintită și plină de bărbătească hotărâre biruesc pe vrășmaș, ori cad jertfă în luptă pentru țara și neamul lor. Ei sunt înbolditori și încurajatori ai tovarășilor lor. În urmărirea bucuriei pentru țara lor îndură cu răbdare toate durerile și toate suferințele. „Bucuria prin suferință” cum scria Beethoven în una

din cele mai sguuitoare simfonii ale sale, este cea mai mare răsplată și cea mai mare izbândă.

Suferința înaltă, și învaluește în haina bucuriei, pe care o dă izbândă, sufletul celui care muncește pentru binele obște.

Jertfa înaltă în ochii celor vii amintirea morți pentru idealurile omenirii.

Și azi e ziua înălțării!

S'a înălțat Iisus, în lumină, prin suferință și jertfă!

S'a înălțat amintirea celor 800 000 de morți pentru întregirea Neamului și închegarea României Mari.

O operă e cu atât mai sfântă, mai temeinică și mai durabilă, cu cât numără mai mulți mucenici.

Iisus și-a îndumnezeit evanghelia sa prin răstăgnire și prin jertfa vieții sale ca om; Românii și-au temeinicit și veșnicit România Mare prin cele 800 000 de jertfe puse la temelia închegării. E cel mai mai puternic ci-

Cea mai bună politică

Sub acest titlu D-I N. Iorga în „Neamul Românesc” din 29 Mai cor. publică următoarele:

„Politica rea e aceia care se face pentru societate, pentru Stat, pentru toată lumea, marea politică spre care pleacă poftele și ambițiile, părăsind acea chemare, mai îngustă, dar capabilă de mult mai bogate roade, care privește pe individ în parte, în cercul lui, acasă la el, în marginile care-i sunt indicate.

Și politica aceasta rea e cea mai răspândită, într-o societate așa de biniuită de mania pernicioasă a măririlor, cum e societatea noastră.

Cine, cu orice pregătire, ieșind din orice mediu, cu cât de puține mijloace nu se crede în stare să prindă și să ție cele d'întăiu locuri în viața acestei țări cu mai mulți pețitori decât Penelope?

Dar ia întrebați-i dacă la punctul de plecare al marelui lor avânt și-au îndeplinit bine misiunea căreia fie și numai prin împrejurări îi erau destinați!

Advocați fără clienți, medici fără pacienți, profesori de toate gradele fără grija catedrei, proprietari absenteiști, foști militari fără interes pentru armată, literați cari nu mai scriu, oameni de știință cari nu mai cercetează o problemă, ingineri cari n'au mai făcut o epură, ăștia, călcându-și pe bătătură, rîvnesc la sarcina grea de a conduce România.

Și cea d'întăiu întrebare ce li se poate pune e aceasta: pe ogorul tău, o candidatulă la latifundii, ce ai secerat din munca ta?

Și acum ne întrebăm la rîndu-ne: Cât timp va mai dăinui acest sistem al politiceii de căpătuială?

PUBLICAȚIE

Motivat de adresa No. 6398/928 a Regimentului 14 Infanterie Roman. Se aduce la cunoștința urmașilor sau familiilor celor rămași pe urma ofițerilor, grade inferioare și trupă, morți în războiul pentru întregirea neamului, să se prezinte la oficiul poliției până la data de 4 Iunie 1928

Bestialitatea unui învățător

În comuna Slobozia funcționa ca învățător la școala primară Ermi Nău un tânăr căsătorit abia de doi ani de zile.

Acest învățător Nițu, exemplu pentru clasa de jos a poporului, găsese de cuvință de-ași bate joc de o letă de 12 ani la următoarele împrejurări: În ziua de 29 Mai a. c. familia sa plecase la Patra spre a ridica pe bătrânul Nicolau s-cerul învățătorului, ce deodată în spitalul județean.

Cum doamna Nițu este deasemenea învățătoare lăsa-se acasă, pentru îngrijirea unui copilăș de un an, o elevă a sa de 12 ani. Revenind acasă de la școală soțul și găsind pe fața mamei cu copilășul a conceput îndată planul de a o poseda. La început cu schimbare și promisiuni a terminat prin a întrebuna forța.

O luptă disperată se lăncează între micuța victimă de 12 ani și criminalul învățător Nițu. Cu cărpe îi astupă gura să nu țipe și într-o stare mai mult de leșin micuța ție este batjocorită de leșăși dascălul ei.

După omiterea faptului victima în stare disperată se duse acasă povestind totu' părinților. Fînd avertizat jandarmii autorul cu acce drept a fost înaintat p reholului.

Cercetările fiind în curs vom mai reveni în numărul viitor.

PARK

O palmă la timp

Nu de mult atrăsesem — aspru — atenția Telegrafului — cu prilejul uneii „siluete” de-ale sale — să înceteze cu insultele pe care le aducea, săptămănal, anumitor persoane din orașul nostru, într-o rubrică destinată acestui scop.

Drept răspuns ne-am atras asupra-ne o ploaie de insulte aduse de obraznicii scriitori ai acestei fițiuce.

Și ca o încoronare a lătrăturilor acestor căini întărați, s'au adăugat și atacurile aduse împotriva noastră de un român de-ai noștri — avem și noi coade de topor — ascuns sub un pseudonim: *Quintus Fabius Minor* (nume roman profanat prin această utilizare) care a fraternizat cu Telegraful susținându-l și dându-i curaj prin aceasta în acerba lui atitudine de ponegrire a românilor.

Incurajat astfel, Telegraful a luat nas la purtare.

În No. din 28 Mai și-a permis să-și bată joc de un distins ofițer superior din localitate.

Și-a găsit însă omul. *Palma a venit la timp*. Toate au un sfârșit. De acum înainte se va învăța minte.

Ei, ce mai zici, O, Quinte Fabi dela Neamț, față de faptele acestor prieteni ai D-tale?

Ce zici de incidentul de la cimitirul israelit?

Nu îndrăznești să le iei apărarea prin vreun articol?

Ne așteptăm.

Dintr-o simplă ură personală împotriva unuia din directorii acestui ziar, dintr-o simplă invidie față de frumoasa activitate întreprinsă de acești tineri entuziaști și idealisti — căci altă explicație nu există — începuse, printr'un motiv ridicol, o campanie de ponegrire.

Credeai că prin aceasta vei determina publicul să desconsidere ziarul „Avântul”. Întrezărai, într'un ex-laz de halucinație, desființarea lui și strălucirea stelei telegrafice. Doriai mărirea ei, progresul ei.

Doriai dispariția „Avântului” și întinderea unei hlamide, murdărită în cloaca semișilor telegrafici, peste sufiletele românilor din orașul nostru.

Și le oferia colaborarea într'u ponegrirea noastră.

Ce puteai face mai mult?

Iată acum că această pleavă semită ne insultă armata, ne insultă neamul. Cum pot și unde pot.

Iar ziarul „Avântul” își continuă misiunea pentru care este scos. Căci se simte util...

... Quinte Fabi, ... Quinte Fabi, ... profesor și director la Tg. Neamț!

AJAX

Marele scandal de la bodega „Codel”

Pe o stradă îngustă, la câțiva pași de siguranță, există o bodegă care prin felul cum funcționează lasă mult de dorit. Urgiile și scandalurile săvârșite în această bodegă, ce seamănă mai mult a speluncă din marile orașe, au ajuns de pomină în tot orașul.

În ultimul timp această așa zisă bodegă, a fost teatru a numeroase scandaluri și cu drept cuvânt putem spune că deține un frumos record față de celelalte bodegi din oraș.

Joi 31 Mai, pe la orele 2-3 noaptea, pașnicii locuitori din vecinătatea „speluncii” au fost treziți din somn de un enorm scandal provocat de niște plutași în sus numitul local. Arendașul bodegii D-I Leon Avram are un sistem special de ași atrage clienții datorită faptului că admite totul. Toate femeile ordinare ale orașului sunt tolerate în local cu frumosul scop de a mări consumația din partea clientului.

Pentru a fi sigur de indiscreția diferitelor priviri și câteodată de ochii vigilenți ai poliției, amabilul patron

pune oricând la dispoziție o cameră retrasă asigurându-te că nu vei fi supărat de nimeni.

Așa s'a procedat și Joi noaptea când au sosit în local plutașii însoțiți de câteva „dame de consumație” cărora li s'a pus la dispoziție o cameră retrasă în curte. Totul a decurs în liniște, când la un moment dat, după toate probabilitățile, din cauza notei de plată prea ridicată a început scandalul. Plutașii a căror nume ne scapă pentru un moment, au spart toate geamurile odăei, sticlele și paharele cu care au fost serviți în tot timpul chefului. Sosind la fața locului poliția și siguranța, cu mare greutate scandalul a fost potolit. Și acum ne adresăm celor în drept: Posibil să se tolereze în centrul orașului asemenea murdării și să nu se ia măsuri contra unor asemenea localuri?

Așteptăm să vedem sancțiunile și din partea noastră recomandăm închiderea localului dacă nu definitiv cel puțin pe un termen oarecare.

PUIU

ment pe care vremea îl întărește cu cât se scurge mai mult.

Pentru a sfârși cea mai frumoasă biserică — Curtea de Argeș, i-a trebuit meșterului Manole după cum ne spune legenda, o jertfă: cea a soției sale, pe care a zidit-o de vie în pereții mănăstirii.

Pentru sfânta închegare a României Marj ne-a trebuit 800.000 de jertfe, care-i asigură pe veci dăinuirea.

În conștiința noastră aceste sute de mii de eroi sunt lumina, sunt puterea, sunt înălțarea noastră la chemarea datoriei de a păstra, întări și apăra sfântul dar, pe care ni l-au făcut prin suferință și prin jertfa vieții lor.

E o datorie să cinstim amintirea eroilor.

Prețuind jertfa lor, îndemnându-ne la amintirea ei, ne legăm să le păstrăm opera, să le-o întărim, să le-o complectăm prin muncă stăruitoare, prin înțelepciune și prin aceleași jertfe dacă nevoia ni le-a cere.

Carlyle spune că: „cultul eroilor, această piatră unghiulară a sufletului omenesc, este originea oricărei mări: ea înobilează viața omenească și o răscumpără de multe ei păcate și josnicii... nu e alt sentiment mai nobil în om de cât această admirație pentru ceea ce este mai presus de cât sine. Pe această adorație se rezază religia”.

Astfel, propoveduitorul muncii, sincerității și tăcerii, care sunt însușirile de căpetenie ale eroilor, afirmă că acei cari slăvesc amintirea eroilor se înalță pe ei însăși către viața pe care o cinstesc.

Tineretul, în genere, trebuie să considere această zi ca o clipă de închinare, de stăntă legătură tainică cu marii morți ai neamului și să se inspire din jertfa lor în împlinirea datoriei lor de Români și viitori cetățeni.

Și la noi, ca în toate țările, se cinstește amintirea unui soldat necunoscut, simbol al jertfei tuturor și în special al acelor jertfe, cu atât

mai duioase, cu cât, în taină, în necunoscut, s'au desfășurat într-o măreață sinceritate într-o eroică tăcere, dar și într-o îndărjită luptă pentru înfăptuirea idealurilor neamului nostru. Acolo arde, fără întrerupere, candela recunoștinței naționale ca o veghe a sufletului nostru, ca o tainică lumină, care cheamă adâncurile gândirii și simțirii noastre la datoria ce avem către țară și neam după pilda ce ne-o inspiră simbolul sacrificiului anonim.

Și acum, în atmosfera aceasta de verdeață, de flori, de cântec de pasări, de murmur șoptitor de izvoare, în frumusețe, în parfumul și în curățenia primăverii, în ziua serbării înălțării lui Iisus, să ne înălțăm gândul la jertfa eroilor noștri, să ne inspirăm delaeși îngennunchind la mormintele lor împodobite cu flori, să-i asigurăm:

Suferințele și moartea voastră vitejească pentru întregirea neamului sunt vii în sufilele noastre: le prețuim și ne închinăm la amintirea lor

Știm eroicele și avântatele voastre lupte dela Mărăști. Mărășești, Oituz și de pe tot întinsul țării, pe care l-ați apărât și l-ați udât cu sângele vostru sfânt. Știm durerea atător soții rămase văduve nemângăiate și atător copii cari, gângurind dulce și duioși „tată” v'au așteptat și vă așteaptă poate și azi când voi v'ați făcut una trupul vostru însângerat cu sfântul pământ al țării, pe care l-ați iubit cu căldură l-ați muncit cu sudoare și l-ați apărât cu sângele vostru. Înțelegem tainicul vostru îndemn la datorie pentru România întregită, pe care ne-ați dăruit o cu cel mai mare sacrificiu și ne legăm că, cu prețul vieții noastre vom munci fără răgaz și vom bărbătește să păstrăm și întărim și să înflorim România Mare, opera însășăngărată a sufletului și a voastre, puse la temeliiile ei.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Citiți „Avântul”

In chestia Școalei din Dărmănești

Primim, spre publicare, următoarele:

D-le Director,

În numărul din 12 Mai a ziarului «Avântul» s'a publicat sub titlul «O școală oropsită» câteva date asupra școalei din Dărmănești-Gârcina.

Cum semnatarul acelui articol nu cunoaște cum stă cazul reesă din cele scrise o oarecare vinovăție a directorului acelei școli. Țin să dau câteva lămuriri: S'a zis că școala e cu prispa dărămată, desgrădită, cu geamuri sparte etc., deși nu e tocmai așa să zicem că este, trebuie să se știe însă că cheltuielile materiale a școalelor cad în sarcina comunelor (comitetele școlare comunale); iar comitetul școlar din Gârcina nu a achitat nici până acum ordonanța No. 29 din 1925 și ordonanța No. 23 din 1927.

Din ce cauză? Sunt multe. Poate și organizarea lor. Să luăm un exemplu. Școala Critei cu un învățător și o circumscripție școlară de vre'o 30 gospodari are un buget la comitetul școlar de 25.000 lei. Comuna Gârcina cu 3 școli și 8 învățători și 3 circumscripții școlare, cuprinzând aproximativ 1500 locuitori, are un buget tot de 25.000 lei. Afară de asta localul este particular și reparațiile cad și în sarcina proprietarului. S'a mai zis că lemnul depozitat pe locul școalei pentru clădirea localului a dispărut.

Ocolul silvic care supraveghează acest lemn, prin licitația de la 28 Aprilie a. c., l-a vândut, iar cumpărătorul a început să dispună de el. Când s'a aflat s'a intervenit cu adresa No. 11 din 3 Mai la comitetul central de construcție ca să se anuleze vânzarea deoarece chiar în vara aceasta cu ajutorul dat de Ministerul Instrucțiunii și împrumutul acordat comunei de Casa școalelor se va începe clădirea localului.

Cu mulțumiri
V. DABIJA
Învățător Dărmănești

Serbare Școlară

Cu ocazia unei conferințe cu caracter pomicol ce am ținut în comuna Dochia în ziua de 24 Maiu 1928, „Înălțarea Domnului” (Ziua Eroilor), am avut frumosul prilej să asist la serbarea școlară ce a fost atât de bine organizată de D-nii, învățători și învățătoare din satul și comuna Dochia.

Cu toate că localul de școală este destul de spațios, numărul sătenilor și sătencelor a fost atât de mare, încât sala acelei școli era arhi-plină de mulțime.

În fața acestui numeros public, cu câtă însuflețire au început micii școlari să facă recitări, coruri, apoi piesa „Nunta lui Costache” jucată cu atâta măiestrie, în cât toată mulțimea prezentă a răsunat de lacrimi!

La finile piesei D-nii învățători și învățătoare în costume naționale, împreună cu sătenii, au jucat hora în curtea școalei unde retrăiau clipe de înălțare sufletească, văzând jucându-se jocurile noastre străbune;—s'au mai împărțit ofrande la câțiva copii saraci cât și celorlalți din piesă bonboane cărți etc.

La urmă serbarea s'a terminat cu o frumoasă agapă-unde am constatat cea mai deplină armonie și dragoste frățească ce predomină între învățători și autoritățile comunale, cât și între sătenii.

Manifestații culturale

Duminică 27 Mai a avut loc în satul Verșești șezătoarea cercului cultural învățătoresc «Ioan Negrea» al cărui președinte este prețiosul și distinsul colaborator al acestui ziar Părintele Mihai Gavrilăscu, preot și învățător în acel sat.

Șezătoarea a căpătat un aspect mai deosebit cu atât mai mult cu cât la buna ei reușită au contribuit și școlile normale de băieți și fete din oraș cu parte din corpul lor didactic, precum și alți reprezentanți de seamă ai dascălimii ca D-l deputat Leon Mrejeriu, d-l revizor școlar Al. Ionescu, etc.

Dimineața s'a oficiat slujba obișnuită la biserică din sat de Părintele Gavrilăscu, împreună cu Pr. Econ. V. I. Constantinescu din oraș, în prezența unei mulțimi numeroase.

Răspunsurile liturghiei, date de corul școalelor normale sub conducerea d-lui Dimitriu, au impresionat profund sufletele sătenilor cari foarte rar au prilejul de a asculta un cor bisericesc.

După citirea Evangheliei Pr. Econ. V. Constantinescu, într-o frumoasă predică a explicat sătenilor însemnătatea acestei zile—pomenirea a celor 318 sfinți părinți dela Niceea—ținând să accentueze întărirea credinței noastre, după cum acei sfinți părinți au menșinat-o neștirbită așa cum ne-a rămas până astăzi.

cu toate greutatețile mari pe care le-au întâmpinat.

După terminarea slujbei se trece în localul școalei—construcție nouă, impozantă și spațioasă—unde Părintele Gavrilăscu ține o lecție model cu elevii cl. V. Fară a intra în amănunte ținem să relevăm că Părintele s'a remarcat ca un educator desăvârșit, pentru care fapt a fost felicitat de persoanele asistente.

D-l Mrejeriu a ținut să amintească și de activitatea desfășurată de Părintele Gavrilăscu, când a fost învățător în iud. Durostor, unde s'a ilustrat ca un foarte bun propagator al românismului.

Pe la orele 2½ p. m. a urmat o producție artistico-literară dată de școlile normale pentru săteni.

După ce d-l V. Ghișescu, directorul școalei normale și d-l Leon Mrejeriu, deputat, în cuvinte frumoase, au arătat felul cum își poate petrece sateanul timpul liber în mod inteligent, sustrăgându-se astfel de la deprinderile rele, au urmat coruri, recitări și apoi reprezentarea piesei «Dezertorul» de M. Sorbul, de elevii cl. V a școalei normale.

A mai urmat apoi jocuri naționale în curtea școalei după care serbarea a luat sfârșit cu o deplină mulțumire sufletească pentru toți participanții.

ASISTENT

Ministerul de Interne

prin ordinul telegrafic No. 34323 din 30 Mai a. c. către Polițiile și Autoritățile Administrative din țară, a revenit asupra dispozițiilor ordinului circular No. 69156 din 17 Noiembrie 1926 prin care posesorii de pașapoarte românești erau obligați ca, înainte de a părăsi țara, să se prezinte în fața autorității care a eliberat pașaportul spre a obține o viză de plecare.

În consecință, se face cunoscut tuturor persoanelor care posedă pașapoarte românești că pot ieși din țară fără să-și mai vizeze pașapoartele ca până acum, fiindcă la punctele de frontieră s'a dat ordin să nu li se mai prețină viza de ieșire din țară.

Patronilor brutari

li se face cunoscut din partea D-lui Medic al orașului de a-și trimite toți lucrătorii, la 1 și 15 a fiecărei luni, cu carnete, pentru vizita medicală conform regulamentului pentru fabricarea pâinii.

Contrar vor fi dați în judecată pentru abatere de la legea sanitară.

În locul d-lui Polițai

Pantazopol din Buhuși a fost numit D-l Tăutu din Roman.

Mașină Incendiată

Camioneta cu No. 76 P. N. proprietatea Soc. Anon. «Dumbrava», pe când făcea obișnuita cursă spre Tazianu s'a aprins și a ars pe șoseaua Dobreni Moinești. Au ars 200 pâini.

Cazul se cercetează.

Asemenea serbări școlare ar fi de dorit să fie imitate în toate colțurile județului nostru, căci numai cu astfel de procedee, se va putea la sate desvolta gustul sateanului de a-și inclina sentimentul către școală; numai atunci când își vede odrasla atât de bine instruită, poate să-și dea seama pe deplin de rostul ce-l poartă școala.

GH. CHELARU

TALHĂRIA

depe șoseaua Vânători

Neamț — Pipirig

În noaptea de 28-29 Mai pe la orele 22 s'a produs pe sus numita șosea un atac banditesc în următoarele împrejurări. Pe când un convoi de vreo 10 locuitori se îndrepta spre Tg. Neamț au fost opriți de 3 bandiți la locul numit Dumbrava. Sub amenințările bandiților, care erau îmbracați militărește și înarmați cu carabine ungurești, au fost legați și jefuiți de tot ce aveau asupra lor.

Locuitorului Neculai Gheorghita din Pipirig i-au furat 8000 lei iar lui Gh. N. Covor 4000 lei. După savârșirea faptului au dispărut în pădure. La ora 2 seful postului din V-tori Neamț pe când se întorcea din patulare a găsit vietunile legate la murginea drumului. S'au format imediat polere pentru prinderea bandiților, avizându-se și poliția din Tg. Neamț.

Mamă Criminală

Micul orașel Buhuși a fost zilele trecute foarte alarmat de fapta criminală savârșită de fata Tina Cohăltir din acel oraș. Iată în mic rezumat această crimă: Criminala Tina Cohăltir în urma relațiilor amoroase avute, după declarația ei, cu un plutonier din Bacău, a rămas gravida. Văzându-se în această situație penibilă și cum termenul nașterii se apropia simțitor, a început a concepe diferite planuri de scăpare. Ori, cum în asemenea cazuri avortul este așa de bine făcutor a rămas la ideea că trebuie să-și producă singură avortul. Așa în noaptea de 21-22 Mai și-a pus planul în aplicare isbindu-se de mese de scaune și lovindu-se singură cu pumnii a dat naștere unui copil în a 56 lună pe care cu ajutorul unei servitoare, la svârșit în răpa din fața fabricii. Salvația acestei crime constă în special că, criminala înainte de a ascunde copilul l-a tăiat în bucăți punându-l într-o oală. A doua zi un țigan găsește cadavrul sesizând și poliția. Cu facerea cercetărilor a fost însărcinat d-l sub-comisar Anuțel care după multe investigații a reușit să descopere pe de-natură mama. Fiind bolnavă este lăsată la domiciliul părinților sub pază polițienească. Cu acte dresate va fi înaintată parchetului urmând a fi judecată de curtea cu juri.

Și iată cum se termină o crimă idilică de dragoste... trecătoare.

Dela Revizoratul Școlar

În urma raportului No. 527/928 al D-lui Inspector G-ral Al. Gheorghiu, Ministerul aduce mulțumiri institutorilor mai jos notați din Piatra-N. pentru munca și zelul depus la cercurile culturale.

Șc. No. de băieți: S. Purice, Gh. Tablan, I. Radu, I. Tomulescu.

Șc. No. 1 fete: Ecaterina Radu, Pen. Ștefănescu, Maria Tablan, C. Purice.

Șc. No. 2 fete: Eug. Mrejeriu, Natalia Paladi, Olga Gheorghiu, Elvira Pșepelinschi, Maria Bogdan.

Șc. No. 5 f. Natalia Mihailăscu.

Șc. No. 2 băieți C. Teodorescu.

Examele de absolvire a 7 clase primare vor începe în învățământul rural de la 4 lunie a. c. și se vor isprăvi în ziua de 16 lunie.

Aceste examene au loc pe centre școlare, sub președenția sub-revizorilor școlari de circumscripție.

Tip. Județului Neamțu

A încetat din viață

Eugenia Istrati, soția regretatului fost profesor și director al liceului local Ermil Istrati, fostă multă vreme institutoare la șc. primară No. 1 de băieți din localitate.

Înmormântarea a avut loc Joi 31 Mai cor. ora 3 jum. p. m.

Transmitem îndureratei familii, pe această cale, condoleanțele noastre.

Furt

Locuitorului Gh. Cădere din satul Buhalnița i s'a furat în noaptea de 26—27 Mai din locuința sa mai multe obiecte casnice. Hoții au mai furat și o însemnată sumă de bani.

Bănueli nu sunt. Șeful Postului cercetează.

PRIMĂRIA URBEI BUHUȘI

Publicațiune No. 1354

Noi primarul comunei urbane Buhuși din Județul Neamț

Aducem la cunoștința generală, că în ziua de 12 Iulie 1928 ora 10 dim. se va ține licitație publică cu oferte închise și sigilate, în localul acestei primării pentru darea în antrepriză, a construcției unei școale mieste, în satul Rune Comuna Buhuș, conf. planurilor și devizelor întocmite, a cărei valoare este de lei 475.000.

Concurenții se vor conforma dispozițiilor art. 72 și 83 din legea contabilității publice.

Ofertanții pe lângă garanția legală, vor prezenta și actele cerute de art. 72 din legea Contabilității publice.

Condițiile și ori ce informațiuni se pot lua de la Cancelaria Comunei, în ori ce zi și oră de lucru.

Supra oferte nu se admit.

Concurenții Români beneficiază de dispozițiile art. 103 din legea meserilor. Făcut în Buhuș la 25 Mai 1927

p. Primar, CONST. SÂNDESCU

p. Secretar, Gh. Nemeș